

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0410080 Kvallåkra

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

Åke Widgren

Bevarandeplan för Natura 2000-området**SE0410080 Kvallåkra**

Kommun: Karlshamn

Områdets totala areal: 59,3 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2017-05-24

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-05-31

Markägarförhållanden:

Staten (Naturvårdsverket).

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1997-01-01, SCI: 2004-12-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

9080 - Lövsumpskog

9110 - Näringsfattig bokskog

9160 - Näringsrik ekskog

9190 - Näringsfattig ekskog

91D0 - Skogsbevuxen myr

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Kvallåkra bidrar till uppfyllandet av miljömålen Levande skogar, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv.

Kvallåkras prioriterade bevarandevärden är ek- och bokskogarna. Området innehåller tillsammans med de angränsande Natura 2000-områdena Östra Kvallåkra (SE0410264) och Persgårde (SE0410079) en av de största koncentrationerna av skyddsvärda ädellövskogar i länets skogsbygd. Två nyckelbiotoper och ett naturvärdesobjekt har avgränsats inom området. Kvallåkra är naturreservat.

Beskrivning av området

Större delen av Kvallåkra utgörs av en skogsklädd höjdrygg med berg i dagen på flera ställen. Skogen är naturskogsartad. Endast vedhuggning i mindre skala har förekommit under de senaste 60 åren. Förutom cirka 25 hektar ädellövskog består området av blandskog med ett stort inslag av äldre gran och tall. I de lägre delarna dominerar ofta gran, medan det i sluttningarna finns inslag av bok och högre upp ek och tall. Blandskogen är utvecklingsmark mot näringsfattig ekskog. I området finns även ett stråk med flera små sumpskogar. Drygt 14 hektar har av Skogsstyrelsen klassats som nyckelbiotop. Exempel på noterade signalarter är blåsippa, myskmadra, missne, klippfrulania, fällmossa, grov hakmossa, korallav och bokvårtlav (nära hotad).

Vad kan påverka negativt

- Skogsbruksåtgärder i anslutning till området som leder till ökad fragmentering av biotoper, vilket försvårar arters spridning och kan ge ändrat mikroklimat.
- Markberedning, täktverksamhet, dikning och andra åtgärder i anslutning till området, som riskerar att förändra hydrologin.
- Inväxande gran i ädellövskogen.

Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

Skydd för området

Området är avsatt som naturreservat sedan 1997, med en skötselplan från samma år, och skyddas enligt 7 kap 4-6 och 30 §§ miljöbalken. I reservatsföreskrifterna regleras naturvårdsförvaltningen, allmänhetens rättigheter och skyldigheter samt markägarens och nyttjanderättshavarens förfoganderätt över området och vad denne behöver tåla för intrång. Reservatet förvaltas av Länsstyrelsen Blekinge.

Behov av åtgärder

Inväxande gran i ädellövskogen bör röjas bort. Ek bör gynnas före bok. Skötselplanen för naturreservatet bör ses över, framförallt med avseende på utvecklingsmarken mot näringsfattig ekskog.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**9080 - Lövsumpskog**

Areal: 1,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Lövsumpskog förekommer inom fyra små delområden. De är i huvudsak dominerade av björk och al, med inslag av tall och sälg. En del träd växer på socklar. Död ved förekommer endast i mindre omfattning. I fältskiktet märks arter som blåbär, tuvull och missne.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 1,6 hektar. Naturliga hydrologiska processer i mark och i vattenmiljön ska påverka skogens dynamik och struktur. Lövträd ska utgöra ett dominerande inslag och det ska finnas liggande död ved och stubbar samt enstaka stående döda eller döende träd. I området ska även finnas träd med socklar och enstaka träd med hackspettsbohål. Den typiska arten missne ska förekomma i en livskraftig population.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott, men mängden död ved behöver öka med tiden.

9110 - Näringsfattig bokskog

Areal: 3,3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I Kvallåkras norra del, gränsande till Sandsjön, finns ett område med näringsfattig bokskog på blockig mark. Skogen är tvåskiktad. Död ved förekommer sparsamt. Förutom bok finns ett inslag av främst grov asp, björk, ek och avenbok. Fältskiktet är svagt utvecklat. Bland noterade signalarter märks rostfläck, skriftlav, västlig hakmossa och fällmossa. Den sistnämnda är en typisk art för naturtypen.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 3,3 hektar. Åldrande, avdöende och omkullfallna träd och luckbildning ska påverka skogens dynamik och struktur. Bok ska vara dominerande trädslag. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat, och det ska finnas ett stort inslag av död ved i olika nedbrytningsstadier. Gran ska inte tillåtas i sådan omfattning att de skadar biologiskt gamla och värdefulla träd i området. Den typiska arten fällmossa ska förekomma i en livskraftig population.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gott, men mängden död ved behöver öka och inväxande gran röjas bort.

9160 - Näringsrik ekskog

Areal: 1,8 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Näringsrik ekskog finns inom ett blockigt, mindre område i sydost. Skogen domineras av ek, men det finns även ett inslag av lönn, lind, bok och avenbok. Död ved finns endast i mindre mängd. Gamla och grova träd saknas helt. Blåsippa förekommer i fältskiktet, liksom lundslok, myskmadra, storrams och vårärt. De tre sistnämnda är typiska arter.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 1,8 hektar. Småskaliga naturliga processer som åldrande, avdöende och omkullfallna träd samt luckbildning ska påverka skogens dynamik och struktur. Ek ska vara dominerande trädslag. Det ska finnas gamla träd av ädellöv och föryngring med nya träd som efterträdare. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Död ved ska förekomma rikligt, även som grova döda grenar av ädellövträd. De typiska arterna myskmadra, storrams och vårärt ska förekomma i livskraftiga populationer.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott, men mängden död ved behöver öka och inväxande gran röjas bort. Ek, lind och lönn gynnas före bok.

9190 - Näringsfattig ekskog

Areal: 20,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Näringsfattig ekskog förekommer inom ett sammanhängande område i Kvallåkras södra och östra del, som även innehåller hållmarker, bergbranter och block. Ek dominerar men bitvis finns ett inslag av avenbok, bok, lind, asp, björk och tall. En del träd är vidkroniga. Ekföryngring förekommer. Skogen uppvisar en tydlig prägel av tidigare hävd, bland annat i form av gamla odlingsrösen. Fältskiktet är mestadels artfattigt med växter som ängskovall, liljekonvalj, ekorrhår och skogsstjärna, som alla är typiska arter. Rostfläck och fällmossa, som också är typiska arter, förekommer sparsamt.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska varas minst 20,5 hektar. Långsiktigt bör arealen vara minst 40 hektar, varav 19,5 hektar idag är utvecklingsmark. Småskaliga naturliga processer, som åldrande, avdöende, omkullfallna träd och luckbildning ska påverka skogens dynamik och struktur. Ek ska utgöra ett dominerande inslag. Det ska finnas gamla träd av ek, och föryngring med nya träd som efterträdare. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Död ved ska förekomma rikligt, även som grova döda grenar av ädellövträd. De typiska arterna ängskovall, liljekonvalj, ekorrhår, rostfläck och fällmossa ska förekomma i livskraftiga populationer.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott, men framröjning av grova, vidkroniga ekar bör ske, inväxande gran röjas bort och mängden död ved öka. Skötselplanen för naturreservatet bör ses över, med fokus på utvecklingsmarken.

91D0 - Skogsbevuxen myr

Areal: 0,3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Ett litet område i den centrala delen av Kvallåkra utgörs av skogsbevuxen myr. Myren har ett trädskikt av tall och björk, med inslag av al. I fältskiktet växer främst tuvull, skvattram, blåmossa och blåbär. Myren kantas av ett laggkärr där missne utgör ett karaktäristiskt inslag.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 0,3 hektar och myren ska vara opåverkad av diken med avvattande effekt. Myrens artsammansättning av karaktäristiska arter ska vara intakt. Den ska vara fri från igenväxningsvegetation som uppväxande sly och invandrad gran. Typiska arter ska förekomma.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott.

Dokumentation

- ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Artportalen. www.artportalen.se (uttag 2016-10-25).
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 1997. Beslut om bidande av naturreservatet Kvallåkra i Karlshamns kommun, med skötselplan.
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2009. Basinventering av skog i skyddade områden, typiska och egna indikatorarter. Skog PC. Opublicerat material.
- Naturvårdsverket. 2012. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
- Skogsstyrelsen. 1995. Nyckelbiotop. Ärendebeteckning: N 103-1995 och N 107-1995.
- Skogsstyrelsen. 1995. Naturvärde. Ärendebeteckning: N 104-1995.

Bilagor

Bilaga 1. Områdeskarta

